

YDK (UDC) 327 : 341.95
DOI: 10.26693/ahpsxxi2024.08.133

DIASPORA DIPLOMACY OF THE IRISH DIASPORA OF THE USA IN THE ERA OF THE NEW DIPLOMACY

Marianna Marusynets,

e-mail: maruszinec.marianna@kmf.org.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7366-9328>

*Tivadar Lehoczky Social Sciences Research Centre of
the F. Rakotsi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education,
Ukraine, 90200, Beregovo, Kossuth Square, 6*

Abstract

The article identifies the features of Diaspora diplomacy using the example of the ability to use the Irish Diaspora in the United States as a diplomatic tool to achieve Ireland's foreign policy goals in the context of the formation of a new diplomacy. It is clear that diasporas around the world will continue to grow, and with it the importance of Diaspora diplomacy will grow. Today we need a specific strategy for the Diaspora. In this regard, it is not enough to have a strong Diaspora and a special unit of Diaspora diplomacy, but it is necessary to develop Diaspora diplomacy. We need a clear long-term strategy for the Diaspora, which will be characterized by continuity regardless of changes in governments. The goals and means of achieving it to improve Diaspora diplomacy must be clear. In addition, both individual initiatives and the Diaspora strategy as a whole should be monitored and evaluated.

It is argued that the Diaspora, with its unique opportunities for interaction and communication, is an ideal tool for connecting to the new 'networked' sphere of diplomacy. The relationships between such concepts as new diplomacy, public diplomacy, soft power, and diasporas have been established. All four concepts share the same characteristics – multiple players, collaboration, openness and technology. All these characteristics were noticeable in Irish Diaspora diplomacy. Ireland has absorbed both the structure and strategy of Diaspora diplomacy with a new intensive aspect of public diplomacy, as well as the necessary culture and mentality. In addition to collaboration between the Government, the Department of Foreign Affairs and Trade, the Diaspora and non-governmental organizations in Ireland, there is also a great deal of intra-Government collaboration and joint initiatives between several Irish agencies and institutions. All individual Irish initiatives are brought together under the umbrella of the Irish Global Network as part of the Organized Diaspora Strategy and maintain a clear focus and purpose.

Diaspora diplomacy has been proven to be an important complement to a country's soft power, especially when it includes elements of cultural diplomacy and is implemented in combination with public diplomacy. It has been established that Ireland effectively implements its soft power policy. Diaspora can be a powerful diplomatic tool if used correctly, according to the requirements of our time. New diplomatic initiatives are not enough to achieve successful Diaspora diplomacy unless they are supported by a new diplomatic mentality. Foreign ministries must adopt a new diplomacy as a mentality and modernize the organizational structure. It has been proven that Diaspora diplomacy and new diplomacy are closely related. Diaspora diplomacy is a significant addition to a country's toolkit for practicing new diplomacy. Diaspora diplomacy, as part of the new diplomacy, must become more flexible and transparent, diplomats and other personnel must become more open and accessible, and decision-making must become faster and more accountable.

Keywords: Diaspora, diplomacy, Diaspora diplomacy, new diplomacy, new Diaspora diplomacy, Irish Diaspora of the USA, USA, Ireland, Irish Department of Foreign Affairs and Trade

ДІАСПОРАЛЬНА ДИПЛОМАТІЯ ІРЛАНДСЬКОЇ ДІАСПОРИ США В ЕПОХУ НОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Мар'янна Марусинець,

e-mail: maruszinec.marianna@kmf.org.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7366-9328>

Науково-дослідний центр імені Тиводора Легоцькі
Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці II,
Україна, 90200, м. Берегово, площа Кошута, 6

Анотація

У статті визначено особливості діаспоральної дипломатії, на прикладі використання ірландської діаспори в США як дипломатичного інструменту для досягнення зовнішньополітичних цілей Ірландії в умовах формування нової дипломатії. Обґрунтовано, що діаспори в усьому світі продовжуватимуть зростати, а разом з цим посилюватиметься важливість діаспоральної дипломатії. Сьогодні констатується необхідність у конкретній стратегії щодо діаспори. У зв'язку з цим недостатньо мати сильну діаспору та спеціальний підрозділ діаспоральної дипломатії, а необхідно розвивати дипломатію діаспори. Існує необхідність чіткої довгострокової стратегії діаспори, яка характеризуватиметься наступністю, незалежністю від змін урядів. Має бути зрозуміла мета і засоби її досягнення для вдосконалення діаспоральної дипломатії. Більше того, існує необхідність моніторингу та оцінки як окремих ініціатив, так і стратегії діаспори в цілому.

Актуалізовано, що діаспора з її унікальними можливостями взаємодії та створення мереж є ідеальним інструментом для підключення до нової «мережевої» галузі дипломатії. Констатовано взаємозв'язок між такими поняттями, як нова дипломатія, громадська дипломатія, м'яка сила та діаспора. Для всіх чотирьох понять притаманні одні й ті самі характеристики – безліч гравців, співпраця, відкритість та технології. Принагідно продемонстровано, що всі ці характеристики є примітними в дипломатії діаспори Ірландії. Ірландія увібрала у собі як структуру і стратегії діаспорної дипломатії з новим інтенсивним аспектом публічної дипломатії, так й необхідну культуру і менталітет. Продemonстровано, що окрім співпраці між урядом, МЗС та торгівлі Ірландії, діаспорою та неурядовими організаціями, існує також велика кількість внутрішньоурядової співпраці та спільних ініціатив між кількома ірландськими агентствами та установами. Всі окремі ірландські ініціативи об'єднані під егідою «Ірландської глобальної мережі» є частиною організованої стратегії діаспори та зберігають чітку спрямованість та мету.

Доведено, що дипломатія діаспори є важливим доповненням до «м'якої сили» країни, особливо якщо вона містить елементи культурної дипломатії та реалізується у поєднанні з публічною дипломатією. Констатовано, що Ірландія ефективно впроваджує політику «м'якої сили». Діаспора може бути сильним дипломатичним інструментом, якщо її використовувати належним чином, відповідно до вимог сучасності. Нових дипломатичних ініціатив недостатньо для досягнення успішної дипломатії діаспори, якщо вони також не підкріплені новим дипломатичним менталітетом. Міністерства закордонних справ мають ухвалити нову дипломатію як менталітет та модернізувати організаційну структуру. Доведено, що дипломатія діаспори і нова дипломатія тісно взаємопов'язані. Дипломатія діаспори, яка є частиною нової дипломатії, має стати більш гнучкою та прозорою, дипломати та інші співробітники мають стати більш відкритими та доступними, а процес прийняття рішень має стати більш швидким та відповідальним.

Ключові слова:

діаспора, дипломатія, діаспоральна дипломатія, нова дипломатія, нова дипломатія діаспори, ірландська діаспора США, США, Ірландія, Міністерство закордонних справ та торгівлі Ірландії

Постановка проблеми. У 21 ст. нові види викликів, що виникли внаслідок взаємозалежності держав і глобалізації, вплинули на ведення дипломатії. Дипломатія стала багатогранною, багатоспрямованою, нестабільною та інтенсивною через зростання складності з погляду дійових осіб, предметів діалогу, способів спілкування та множинності цілей. Актуальність теми дослідження «діаспоральної дипломатії» або «дипломатії діаспори» (англ. «diaspora diplomacy») обґрунтовується необхідністю розуміння, як сучасна держава може розвивати свою діаспору, щоб вести дипломатію в умовах глобалізації, інформаційно-технологічної революції, збільшення міграційних потоків, трансформації міжнародного порядку та сучасної системи міжнародних відносин, і у зв'язку з цим доповнювати існуючі дипломатичні практики відповідно до вимог нового часу. Діаспора Ірландії США визначається як успішна і вона є прикладом «найкращої практики» дипломатії діаспори та робить значний внесок у загальне вивчення сучасної дипломатії.

Формування діаспори є значним показником успішного результату міграції населення. Коли мігрантам вдається успішно інтегруватися у суспільство приймаючої країни, це є показником досягнення початкової мети переселенців. За адаптацією слідує процес консолідації іммігрантських етнічних спільнот – діаспор. Значного успіху та процвітання досягла ірландська діаспора у США. Залишивши свою батьківщину, ірландці змогли адаптуватися до цінностей інокультурної, іноетнічної території, що їх приймає. Ірландці стали успішними у всіх сферах соціально-економічного та політичного розвитку США. Розвиток ірландської діаспори супроводжується «роздвоєністю» і вона запозичується нащадками, які вшановують традиції та культуру Ірландії. У цілому, діаспора перебуває у невідповідному становищі стосовно місцевого населення. Нерідко процес інтеграції ускладнює незнання мови, а також своїх прав та обов'язків. Однак ірландська діаспора є прикладом успішного та динамічного розвитку в країні, що приймає – США.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Існують окремі дослідження з дипломатії діаспори в цілому, проте діаспоральна дипломатія ще не має чіткого визначення та є галуззю, в якій залишається чимало можливостей для подальшого розвитку. В цілому наявні дослідження часто-густо фокусуються на дипломатії діаспори у традиційному розумінні. Основна увага приділяється, головним чином, «високій політиці» та таким темам, як лобіювання урядів інших країн з питань війни та миру, самовизначення та встановлення демократії, компенсацій і фінансових внесків діаспор. Крім того, більшість досліджень з діаспоральної дипломатії стосується або знаменитої єврейської діаспори, або нових великих діаспор Китаю та Індії.

Однак, незважаючи на те, що на тему дипломатії діаспори не так багато доступної інформації, відносно Ірландії існує значна кількість досліджень та актуальної інформації, яка може бути використана з напрямку дослідження. Ключовою причиною цього є високий ступінь прозорості Уряду та Міністерства закордонних справ та торгівлі Ірландії, які публічно діляться багатьма своїми планами та практиками. У цьому контексті інтерес становлять документи: «Стратегія діаспори Ірландії на 2020-2025 pp.» (Ireland's Diaspora Strategy 2020-2025, 2020), Крім того, додаткову інформацію можна отримати з офіційних сайтів Міністерства закордонних справ і торгівлі Ірландії (Support for Irish diaspora, N.d.) та Відділу ірландців за кордоном (Review of Implementation of Global Irish..., 2017) на яких можна ознайомитись з глобальною політикою Ірландії щодо діаспори та її реалізацією.

У вітчизняній історіографії констатується недостатня кількість робіт, присвячених проблемам і перспективам розвитку діаспоральної дипломатії особливо у контексті дипломатичних зусиль і діяльності ірландської діаспори в США. Тому, це дослідження є однією з перших спроб осмислити вищезгадану проблематику, яка, у першу чергу, ґрунтується на наукових працях американських, ірландських та

європейських дослідників. У цій ситуації слід відзначити роботи таких дослідників, як А. Купер, Дж. Хейне та Р. Такур (Cooper, Heine & Thakur, 2013), Ч. Фланган (Flanagan, 2015), Дж. Келлі (Kelley, 2010), Д. Ціракіс (Tzirakis, 2019), Е. Хо, Ф. Макконел (Ho & McConnell, 2017), К. Рана (Rana, 2011), Т. Уайт та Е. Пауса (White & Pausa, 2019) тощо.

Метою дослідження є визначення особливостей «діаспоральної дипломатії» на прикладі діаспори Республіки Ірландія в США як дипломатичного інструменту для досягнення зовнішньополітичних цілей Ірландії у світі «нової дипломатії».

Виклад основного матеріалу. Протягом свого розвитку дипломатія постійно змінюється та розвивається. Дипломатія стала публічною, з'явилися нові види дипломатії та дипломатичні інструменти. Кількість дійових осіб збільшилася, а поява нових інформаційно-комунікаційних технологій і соціальних мереж є чинником впровадження нового підходу до ведення дипломатії. Міжнародна міграція стає все більш важливою проблемою розвитку і тому посилюється значення і діаспори, а також діаспоральної дипломатії. Між міграцією та діаспорою існує взаємозалежність тому, що діаспори є невід'ємною частиною міграції та заслуговують на аналіз у галузі міжнародних відносин і дипломатії.

Сьогодні констатується збільшення можливостей діаспоральної дипломатії та її використання у «новій дипломатії». Такі поняття як діаспора і дипломатія стають взаємопов'язаними і в останні роки зазнали значного розширення, що знаменує собою відхід від розуміння діаспори як описової категорії та дипломатії як практики державних чиновників відповідно (Ho & McConnell, 2017).

Існує широкий спектр інструментів, які країна може використовувати для ведення дипломатії. Дипломатія постійно розвивається та змінюється, вона більше не проводиться лише «за зачиненими дверима» оскільки стала більш креативною та вільною. Ірландія намагається вести дипломатію шляхом обміну знаннями, досвіду, всебічного співробітництва, лобіювання інтересів, а також фінансової допомоги. На даний час Ірландія також намагається проводити публічну дипломатію, безпосередньо звертаючись до громадян США, а не до чиновників, щоб спрямовувати громадську думку на свою користь.

Зусилля Республіки Ірландія у розвитку діаспоральної дипломатії. Республіка Ірландія робить значні зусилля для підтримки своєї діаспори. Найважливішим показником у цьому є те, що Ірландія внесла поправки до статті 2 своєї Конституції у 1998 р., щоб визнати ірландську діаспору. У цій статті зазначається, що: «...ірландська нація цінує свою особливу близькість до людей ірландського походження, які живуть за кордоном, які поділяють її культурну самобутність і спадщину» (Murphy, 2019). З того часу Ірландія бере активну участь у дипломатії діаспори та широкому спектрі діаспорських ініціатив. Сьогодні Ірландія тісно співпрацює не лише з неурядовими організаціями ірландської діаспори, а й із ірландськими бізнесменами по всьому світу. Крім того, Ірландія інвестує в академічні програми, дослідження ірландської діаспори та дипломатію діаспори.

У цьому контексті слід зазначити, що уряд Ірландії також запровадив нову політику щодо діаспори. У 2015 р. державний міністр у справах діаспори запустив сучасну стратегію діаспори – «Глобальний ірландець» (англ. «Global Irish»). Міністерство закордонних справ і торгівлі Ірландії закликало всіх, хто не байдужий до майбутнього політики ірландської діаспори, взяти участь у формуванні нововведеної стратегії. Це вказує на рівень відкритості цього міністерства та на його готовність активно співпрацювати з багатьма партіями, організаціями та громадянським суспільством (Review of Implementation of Global Irish..., 2017).

У певній мірі Ірландія є засновником діаспоральної дипломатії та стратегії діаспори. Ірландія представила кілька ініціатив, які є одночасно оригінальними та новаторськими. Міністерство закордонних справ і торгівлі Ірландії відкрито як для навчання в інших країнах, так і для обміну власними знаннями та досвідом. Констатується, що Міністерство закордонних справ і торгівлі Ірландії сприяє обміну

знаннями та досвідом через ірландські університети, неурядові організації та приватні особи. Інтерес представляє і те, що Міністерство закордонних справ і торгівлі Ірландії намагається підтримувати зусилля щодо досліджень потенціалу діаспор, а також практичного застосування таких досліджень. Відділ ірландського зарубіжжя міністерства на постійній основі зустрічається та ділиться досвідом і знаннями з делегаціями інших країн і міжнародних організацій. Співробітники представництв Ірландії за кордоном також проінформували уряди та парламенти багатьох держав про досвід, політику, минулі та поточні ініціативи Ірландії, щоб поділитися з ними їхнім поглядом на взаємодію з діаспорою (Review of Implementation of Global Irish..., 2017).

Центральна роль ірландської діаспори в її загальній стратегії полягає у тому, щоб служити ірландському народу, просувати його цінності та сприяти його процвітанню за кордоном, а також надати уряду можливості, аналізувати та здійснювати вплив, щоб гарантувати отримання Ірландією максимальної вигоди від усіх сфер своєї зовнішньої взаємодії. Міністерство закордонних справ і торгівлі Ірландії наголошує на тому, що Ірландії пощастило мати діаспору, яка робить значний внесок у розвиток країни. Наприклад, ірландська діаспора своєю діяльністю сприяє економічному розвитку Ірландії, підвищенню поінформованості про ірландську культуру та створення позитивного образу Ірландії за кордоном. Уряд Ірландії активно застосовує представників ірландської діаспори для активізації усіх можливих зв'язків з громадянами ірландського походження (Review of Implementation of Global Irish..., 2017).

Важливість мереж у розвитку діаспоральної дипломатії як елементу «нової дипломатії». У 21 ст. діаспори мають враховувати та пристосовуватися до науково-технічного прогресу в умовах формування постіндустріального суспільства. Тому, в цьому контексті особливого значення набуває розвиток діаспор в епоху інформаційно-комунікаційних мереж. У зв'язку з цим деякі вчені наголосили на важливості мереж експатріантів, які потенційно можуть стати значним ресурсом, коли вони пов'язані з країнами походження (Labrianidis & Pratsinakis, 2017). У «Новій дипломатії» мережі відіграють центральну роль і у зв'язку з цим британські дослідники А. Купер, Дж. Хейне та Р. Такур заявляють, що ключем до успішної зовнішньої політики є «мережева дипломатія» (Cooper, Heine & Thakur, 2013: 130).

Дослідник «нової дипломатії» Дж. Келлі наголошує на тому, що недержавні суб'єкти, або так звані нові дипломатії, продемонстрували здатність стимулювати просування глобальних ініціатив, використовуючи міць своїх мереж (Kelley, 2010: 301). Те саме стосується діаспор і діаспоральної дипломатії. У контексті розвитку діаспори необхідно відзначити особливу вигоду від мереж. Міністерства закордонних справ та їхні дипломати потребують розгалуженої мережі та зв'язків з членами діаспори, щоб успішно взаємодіяти та співпрацювати з їхніми діаспорами. Британські дослідники А. Купер, Дж. Хейне та Р. Такур зазначають, що «глобалізація та мережева держава внесли такі зміни в динаміку дипломатії, що вона перетворилася на щось зовсім відмінне від того, чим вона була в минулому» (Cooper, Heine & Thakur, 2013: 84). Діаспора з її унікальними можливостями взаємодії та створення мереж є ідеальним інструментом для підключення до нової «мережевої» галузі дипломатії.

На сьогодні «Глобальна ірландська мережа» (англ. Global Irish Network) складається з 300 найвпливовіших громадян Ірландії, які пов'язані з ірландцями за кордоном і тому надають Ірландії цінний міжнародний досвід. У цю діаспоральну мережу входять люди з різних галузей з майже 40 країн, які готові брати участь у забезпеченні економічного розвитку Ірландії. «Мережа тісно співпрацює з урядом та державними агентствами у просуванні економічних, культурних і туристичних складових Ірландії на ключових ринках. Завдяки своєму охопленню, силі та впливу Ірландія може отримати важливу конкурентну перевагу в залученні нових ринків і ринків, що розвиваються» (Support for Irish diaspora, N.d.).

«Глобальна ірландська мережа» відіграє допоміжну та консультативну роль та тісно співпрацює з посольствами та консульствами за кордоном. Міністерство закордонних справ і торгівлі Ірландії не контролює, що і як саме буде зроблено, а підтримує весь процес. Ініціативи виходять знизу вгору від самої діаспори з невеликим ухилом у бік питань, які ірландський уряд вважає такими, що представляють стратегічний інтерес (Tzirakis, 2019: 54).

Одним із прикладів ініціатив «Глобальної ірландської мережі» є Ірландський економічний форум. За словами колишнього міністра закордонних справ та торгівлі Ірландії Ч. Фланагана, форум фокусується на стратегічно важливих сферах для країни, таких як дослідження та інновації, міжнародна освіта, підприємництво та експорт (Flanagan, 2015).

Ще одна ініціатива – «Програма глобальних ірландських контактів». Ця програма об'єднала 120 членів «Глобальної ірландської мережі» для постійного моніторингу малих і середніх ірландських підприємств (Support for Irish diaspora, N.d.). Програма «Підприємство Ірландії» (англ. «Enterprise Ireland») відповідає за розвиток і зростання ірландських підприємств на світових ринках (Helping Irish Companies to Achieve..., 2024). Ще однією цікавою неурядовою мережевою ініціативою є «Ірландська група технологічних лідерів» (англ. «Irish Technology Leadership Group») – «група венчурних капіталістів, створена у 2007 р. ірландськими підприємцями в Кремнієвій долині» (Silicon Valley Global Awards, 2023). Мета організації – сприяння технологічному зв'язку між Ірландією, Кремнієвою долиною та США. Мережа фокусується на підприємстві, жіночому лідерстві, молодих інноваторах та освіті.

Отже, вищезазначені приклади свідчать про те, що окрім співпраці між урядом, діаспорою та неурядовими організаціями, існує також велика кількість внутрішньоурядової співпраці та спільних ініціатив між кількома ірландськими агентствами та установами. Необхідно відзначити, що всі окремі ірландські ініціативи об'єднані під егідою «Ірландської глобальної мережі», будучи таким чином частиною організованої стратегії діаспори та зберігаючи чітку спрямованість та мету.

Дипломатія діаспори у контексті розвитку публічної та культурної дипломатії. Згідно з «Стратегією діаспори Ірландії на 2020-2025 рр.», очікується зростання кількості громадян, які жили, навчалися та працювали в Ірландії, а потім повернулися додому. Хоча ці люди, можливо, не підпадають під традиційне визначення діаспори, Ірландія активно включає їх у свою стратегію щодо діаспори. Наприклад, представники ірландської діаспори у США, коли ірландські громадяни, які народилися в Ірландії від неірландських батьків або стали дорослими ірландськими громадянами, повернулися в країну свого походження. Уряд Ірландії прагне, щоб ірландці, зберегли свої зв'язки з Ірландією і пишалися своїм ірландським громадянством. Це відносно сучасний погляд на цих людей та на значення громадянства та діаспори (Ireland's Diaspora Strategy 2020-2025, 2020).

Як зазначає Н. Калл, директор магістерської програми публічної дипломатії Університету Південної Каліфорнії: «Нова публічна дипломатія означає новий контекст (більше голосів); нові гравці (НУО та більш впливові особи); нові методи (Інтернет); нові напрямки (горизонтальні); нові виклики (єдиний світ); нова лексика (брендинг); нові ліміти (партнерство); нова теорія (м'яка сила). У публічній дипломатії мають значення відкритість, час, імідж, історія, діаспори, партнерство, інформація, успіх. Компонентами публічної дипломатії є слухання, пропагування та культура (Cooper, Heine & Thakur, 2013: 215).

Нова, публічна, культурна та діаспоральна дипломатії мають подібні характеристики – безліч гравців, співпраця, відкритість і технології. У цьому контексті можна констатувати, що всі ці характеристики є примітними в дипломатії діаспори Ірландії. Ірландія увібрала у собі як структуру, стратегії діаспорної

дипломатії з новим інтенсивним аспектом публічної дипломатії, так і необхідну культуру та менталітет.

Дипломатія діаспори та культурна дипломатія дуже пов'язані з таким поняттям, як «м'яка сила» (Ho & McConnell, 2017). Концептуалізацію «м'якої сили» запропонував американський дослідник Дж. Най, яка багато в чому виявилась основою наукової літератури та практики публічної дипломатії у 2000-ті рр. Дж. Най визначив м'яку силу як: «здатність отримувати те, що ви хочете, за допомогою залучення, а не примусу або платежів... М'яка сила виникає через привабливість культури, політичних ідеалів і політики країни» (Nye, 2017).

Саме культурна сфера є важливою складовою реалізації діаспорою дипломатії. Представники діаспори виступають своєрідними природними послами рідної країни і, таким чином, можуть відігравати особливу роль у розвитку «м'якої сили» рідної країни у приймаючій країні (Rana, 2011: 106).

Таким чином, у більш широкому розумінні це означає, що дипломатія діаспори є важливим доповненням до «м'якої сили» країни, особливо якщо вона містить елементи культурної дипломатії та реалізується у поєднанні з культурною та публічною дипломатією. В цілому, можна констатувати, що Ірландія є одним з лідерів серед держав, які широко впроваджують політику «м'якої сили».

Потенціал країни та стратегії діаспори у контексті розвитку «нової дипломатії діаспори». Згідно з наведеною американським дослідником, фахівцем з технологічних інновацій і міжнародної міграції Є. Кузнецовим класифікацією щодо потенціалу країни, Ірландія належить до країн, що має «сприятливі умови в країні» та «розвинені мережі діаспори» (Kuznetsov, 2006: 219-220).

Найближчими роками діаспори в усьому світі продовжуватимуть зростати, а разом з цим посилюватиметься і важливість діаспоральної дипломатії. У зв'язку з цим недостатньо мати сильну діаспору та спеціальний підрозділ, що займається діаспоральною дипломатією, а необхідно цілеспрямовано розвивати дипломатію діаспори. Існує необхідність чіткої довгострокової стратегії діаспори, яка характеризуватиметься наступністю, незалежно від зміни урядів. Мають бути чітко розроблені дії Міністерства закордонних справ країни у цьому напрямку. Усі ініціативи, що реалізуються, повинні бути частиною великої стратегії діаспори та працювати на досягнення однієї і тієї ж мети. Випадкові, окремі ініціативи є ефективними, однак вони мають бути адаптовані до потреб діаспори та відповідних цілей стратегії діаспори (Tzirakis, 2019).

Дипломатія сучасності переходить із вертикального світу ієрархій у горизонтальний світ мереж. Як наслідок, для кожної країни, серед яких й Ірландія, серйозно постає питання «витоку мізків», який щороку посилюється через зростання міграційних потоків. Однак за правильної стратегії та ініціативи країни цей незворотній процес можна перетворити на «приплив мізків» та їх циркуляцію за рахунок використання знань і мереж діаспоральних співтовариств (Tzirakis, 2019).

Відтак, діаспора може бути сильним дипломатичним інструментом, якщо її використовувати належним чином, відповідно до вимог сучасності. Дипломатія діаспори є суттєвим доповненням до інструментарію країни для застосування нової дипломатії. Для того, щоб дипломатія діаспори була ефективною та відповідала потребам сучасного світу, країна походження діаспори має прагнути до широкого використання нових дипломатичних практик, у реалізації яких важливу роль відіграють неурядові організації.

Висновки. Упродовж багатьох років діаспора була і є певним містком поширення інформації про рідну країну в приймаючій країні. Як наслідок стала основою формування нового виду дипломатії – діаспоральної, яка є вагомим напрямом реалізації класичної дипломатії країни. Це дипломатія, яка спрямована на сприяння взаєморозумінню, співпраці та зміцненню зв'язків між державою та її співвітчизниками, які проживають в інших країнах. Ця форма дипломатії забезпечує активну взаємодію з діаспорою з метою підтримки культурного обміну,

економічного співробітництва та політичної підтримки. Сьогодні важливими складовими діаспориальної дипломатії є обмін знаннями та доступ до мереж. Республіка Ірландія є однією з тих країн, які активно намагаються застосовувати власну діаспору з метою поширення не лише позитивного уявлення про країну, але й розвитку відносин з іноземними партнерами. Яскравим прикладом може послугувати ірландська діаспора в США. Вищезазначене обґрунтовує необхідність концептуалізації нового напрямку дипломатії як «нова дипломатія діаспори», яка буде спрямована на посилення ефективності діяльності діаспори та вирішення актуальних питань стратегічного значення в умовах сучасних трансформаційних процесів.

References

- Cooper, A.F., Heine, J. & Thakur, R.C.** (2013). *The Oxford handbook of modern diplomacy*. Oxford: Oxford University Press.
- Enterprise Ireland (2024). *Helping Irish Companies to Achieve Global Success*. Retrieved from <https://www.enterprise-ireland.com/en/About-Us>
- Flanagan, C.** (2015). Global Irish: Ireland's Diaspora Policy launched. *Department of Foreign Affairs and Trade*. Retrieved from <https://global.irish>
- Global Irish Network (2015). *Department of Foreign Affairs and Trade*. Retrieved from <https://www.dfa.ie/global-irish/business-and-education/global-irish-network/>
- Ho, E.L. & McConnell, F.** (2017). Conceptualizing 'diaspora diplomacy': Territory and populations betwixt the domestic and foreign. *Progress in Human Geography*, 43 (2), 235-255. DOI: 10.1177/0309132517740217
- Ireland's Diaspora Strategy 2020-2025 (2020). *Irish Government*. Retrieved from <https://www.dfa.ie/media/globalirish/civicforum/View-Global-Irish--Irelands-DiasporaPolicy-here.pdf>
- Kelley, J.R.** (2010). The New Diplomacy: Evolution of a Revolution. *Diplomacy & Statecraft*, 21 (2), 286-305. DOI: 10.1080/09592296.2010.482474
- Kuznetsov, Y.** (2006). *Diaspora networks and the international migration of skills: How countries can draw on their talent abroad*. Washington, DC: World Bank.
- Labrianidis, L. & Pratsinakis, M.** (2017). *Crisis brain drain: Short-term pain/long term gain?* In D. Tziouvas (Ed.), *Greece in crisis: The cultural politics of austerity* (pp. 87-106). London, New York: I.B. Tauris.
- Murphy, T.** (2019). The Irish Constitution in Context [Review of *the Constitution of Ireland: A Contextual Analysis*, by O. Doyle]. *Studies: An Irish Quarterly Review*, 108 (431), 332-341. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/10.35939/studiesirishrev.108.431.0332>
- Nye, J.** (2017). Soft power: the origins and political progress of a concept. *Palgrave Communications*, 3 (1), 1-3. DOI: <https://doi.org/10.1057/palcomms.2017.8>
- Rana, K.S.** (2011). *21st Century Diplomacy: A Practitioner's Guide*. New York: Continuum.
- Review of Implementation of Global Irish – Ireland's Diaspora Policy (2017). *Department of Foreign Affairs and Trade*. Retrieved from <https://www.dfa.ie/media/dfa-2017/globalirish/20180606---Diaspora-Policy-Review-Final.pdf>
- Silicon Valley Global Awards (March, 2023). *Irish Technology Leadership Group*. Retrieved from <http://itlg.org>
- Tzirakis, D.** (2019). *Diaspora as a diplomatic tool in the era of New Diplomacy: A Comparative Case Study of Greece and Ireland – Lessons learned from Ireland*: Master's Thesis. Statsvetenskap: Linköpings universitet.